

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 10.09. 2002 r.

35721

RPO-407573-III/02/LN

Pan
Jarosław Kalinowski
Wicepremier
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Premierze,

W związku z podjęciem prac nad zmianą przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o uwzględnienie następujących problemów:

1) Zmiany art. 1 ust. 1 ustawy, który dyskryminuje obywateli państw obcych. Zgodnie z tym przepisem ochroną ubezpieczenia społecznego objęci są tylko rolnicy mający obywatelstwo polskie. Obywatele państw obcych, mieszkający w Polsce i prowadzący tu gospodarstwa rolne nie mogą korzystać w żadnym zakresie z ubezpieczenia społecznego rolników.

Powyższa regulacja pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi Polskę standardami międzynarodowymi, w tym w szczególności z art. 9 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 38, poz. 169);

2) Dokonania zmian art. 25 ust. 2 ustawy zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 maja 2000 r., sygn. akt K 37/98 (Dz. U. Nr 45, poz. 531). W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 25 ust. 2 jest niezgodny z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości doliczenia do liczby

lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, od której zależy wysokość części składkowej emerytury-renty, także okresów:

- odbywania czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresów równorzędnych lub zastępczych form tej służby, przypadających przed dniem 1 stycznia 1999 r.,

- działalności kombatanckiej, działalności równorzędnej z tą działalnością, a także okresów zaliczanych do okresów tej działalności oraz podlegania represjom wojennym okresu powojennego,

- pełnienia w Polsce zawodowej służby wojskowej oraz pozostawania w stosunku służby w policji oraz formacjach pokrewnych, w okresie przed dniem 1 stycznia 1999 r. lub po tej dacie, lecz nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia emerytalno-rentowego;

3) Wprowadzenia zmian w art. 36 ustawy, poddających decyzje Prezesa Kasy w sprawach umorzenia lub odroczenia terminu płatności składki na ubezpieczenie społeczne rolników kontroli sądu w terminach i na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Niezależnie od tego uważam także za celowe określenie w ustawie przesłanek umarzania należności ze składek. Taka regulacja, w pełni odpowiadająca - moim zdaniem - konstytucyjnej zasadzie prawa do sądu, została przewidziana w przepisach art. 28 i 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.);

4) Wyłączenia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników osób, które nadal prowadząc działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym o obszarze powyżej 1 ha przeliczeniowego, z tytułu wykonywanej pracy zarobkowej nabyły prawo do zasiłku (świadczenia) przedemerytalnego.

Zmiana taka odpowiadałaby charakterowi ochronnemu świadczenia przedemerytalnego, a także przyjętej przez Sąd Najwyższy wykładni, zgodnie z którą rolnik pobierający zasiłek przedemerytalny nie ma obowiązku płacenia składki na ubezpieczenie społeczne rolników, gdyż okres pobierania tego zasiłku jest okresem podlegania „innemu ubezpieczeniu społecznemu” w rozumieniu art. 7 ust. 1 oraz art. 16 ust. 3 ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., sygn. akt II UKN 313/99, OSN Nr 10/2001, poz. 358).

Przedstawione wyżej problemy były wcześniej sygnalizowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich (por. RPO/284490/98 z dnia 11 sierpnia 1998 r., RPO/379900 z dnia 16 września 1999 r., RPO/348943 z dnia 12 grudnia 2000 r.).

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana

Premiera z wnioskiem o uwzględnienie powyższych propozycji w toku prac nad rządowym projektem zmian ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z wyrazami szacunku

/-/